บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึง ปัจจัยที่ผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้สินเชื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรที่เป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. และศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคตลอดจนความต้องการของเกษตรกรลูกค้าของ ธ.ก.ส.

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ กลุ่มเกษตรกรของ ธ.ก.ส. อ.ปัว เกี่ยวกับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ โดยศึกษาเกษตรกรที่เป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. อ.ปัว และมีการขอสินเชื่อตลอดจนมีภาระในการชำระคืนเงินกู้แก่ ธ.ก.ส. อ.ปัว จ.น่าน จำนวน 200 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise Method) ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคม (Statistical Package for the Social Sciences /SPSS PC^{+})

ผลการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล และปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

อายุ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 39.0 มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี รองลงมามีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี ร้อยละ 28.5 มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี ร้อยละ 26.0 และมีอายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 6.5 โดยมีอายุต่ำสุด 28 ปี อายุสูงสุด 74 ปี และมีอายุเฉลี่ย 46.60 ปี

เพศ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 51.0 เป็นเพศชาย และร้อยละ 49.0 เป็นเพศหญิง

ระดับการศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 34.0 มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รองลงมามีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 31.5 มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 22.0

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 11.5 และมีการศึกษาสูงกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษา ร้อยละ 1.0

สถานภาพสมรส เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 91.0 แต่งงาน และร้อยละ 9.0 เป็นโสด

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 48.0 มีสมาชิกในครัวเรือน 3 - 4 คน รองลงมาร้อยละ 46.5 มีสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 4 คน และมีสมาชิกในครัวเรือน 1 - 2 คน ร้อยละ 5.5 โดยมีสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 1 คน สมาชิกสูงสุด 7 คน และมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.38 คน

ประสบการณ์การใช้สินเชื่อของสถาบันการเงิน บริษัทเงินทุน หรือธนาคาร เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 70.0 มีประสบการณ์การใช้สินเชื่อ 1-2 ปี รองลงมามีประสบการณ์การใช้สินเชื่อมากกว่า 4 ปี ร้อยละ 16.0 มีประสบการณ์การใช้สินเชื่อ 3-4 ปี ร้อยละ 11.0 และไม่มีประสบการณ์การใช้สินเชื่อ ร้อยละ 3.0 โดยมีประสบการณ์การใช้สินเชื่อต่ำสุด 1 ปี ประสบการณ์สูงสุด 21 ปี และประสบการณ์การใช้สินเชื่อเฉลี่ย 2.25 ปี

จำนวนสถาบันการเงินหรือธนาคารที่เกษตรกรเป็นหนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 80.5 มีจำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ 1 แห่ง รองลงมามีสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ 2 แห่ง ร้อยละ 16.0 และมีสถาบันการเงินที่เป็นหนี้มากกว่า 2 แห่ง ร้อยละ 3.5 โดยมีสถาบันที่เป็นหนี้ต่ำสุด 1 แห่ง สูงสุด 5 แห่ง และมีสถาบันการเงินที่เป็นหนี้เฉลี่ย 1.75 แห่ง

การถูกฟ้องดำเนินคดีทั้งทางแพ่ง หรืออาญา เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 94.5 ไม่เคยถูกดำเนินคดี และร้อยละ 5.5 ถูกดำเนินคดี

จำนวนการประกอบอาชีพ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 70.5 ประกอบอาชีพเดียว และประกอบอาชีพมากกว่า 1 อาชีพร้อยละ 29.5

ระยะเวลาการเป็นหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 48.0 มีระยะการเป็นหนี้ ธ.ก.ส. 5 - 6 ปี รองลงมามีระยะการเป็นหนี้ ธ.ก.ส. 3 - 4 ปี ร้อยละ 27.5 ระยะการเป็นหนี้ ธ.ก.ส. 1 - 2 ปี ร้อยละ 12.0 ระยะการเป็นหนี้ ธ.ก.ส. 9 - 10 ปี ร้อยละ 8.0 ระยะการเป็นหนี้ ธ.ก.ส. 7 - 8 ปี ร้อยละ 3.5 และมีระยะเวลาการเป็นหนี้ ธ.ก.ส. มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 1.0 โดยมีระยะเวลาการเป็นหนี้ ธ.ก.ส. ต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 27 ปี และมีระยะเวลาการเป็นหนี้ ธ.ก.ส. เฉลี่ย 4.85 ปี

การใช้เงินตามวัตถุประสงค์ และตรงตามเงื่อนไขการเบิกใช้เงิน เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 90.5 ใช้เงินตรงตามวัตถุประสงค์ และร้อยละ 9.5 ใช้เงินไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการเบิกใช้เงิน

หนี้นอกระบบสถาบันการเงิน เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 71.0 ไม่มีหนี้นอกระบบ รองลงมามีหนี้นอกระบบน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท มีหนี้นอกระบบระหว่าง 20,001 - 40,000

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

บาท มีหนี้นอกระบบระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท ร้อยละ 7.0 และมีหนี้นอกระบบมากกว่า 40,000 บาท ร้อยละ 6.0 โดยมีหนี้นอกระบบต่ำสุด 5,000 บาท สูงสุด 400,000 บาท หนี้นอกระบบเฉลี่ย 13,225 บาท

หนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 31.5 มีหนี้ ธ.ก.ส. ระหว่าง 20,001 - 40,000 บาท รองลงมามีหนี้มากกว่า 60,000 บาท ร้อยละ 25.0 มีหนี้ระหว่าง 40,001 - 60,000 บาท ร้อยละ 19.5 มีหนี้ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท ร้อยละ 13.5 และมีหนี้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท ร้อยละ 10.5 โดยมีหนี้ ธ.ก.ส. ต่ำสุด 3,000 บาท สูงสุด 300,000 บาท มีหนี้ ธ.ก.ส. เฉลี่ย 49,341 บาท

ความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 50.0 มีความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ ระหว่าง 1,001 ─ 2,000 บาท/เดือน รองลงมามีความสามารถชำระคืนเงินกู้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาท/เดือน ร้อยละ 20.5 ระหว่าง 3,001 - 4,000 บาท/เดือน ร้อยละ 16.0 ระหว่าง 2,001 ─ 3,000 บาท/เดือน ร้อยละ 6.5 และมีความสามารถชำระคืนเงินกู้มากกว่า 4,000 บาท/เดือน ร้อยละ 7.0 โดยมีความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ต่ำสุด 500 บาท/เดือน สูงสุด 10,000 บาท/เดือน และความสามารถในการชำระคืนเงินกู้เฉลี่ย 1,957.70 บาท/เดือน

รายได้ต่อเดือน เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 33.5 มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2,000 บาท /เดือน รองลงมามีรายได้มากกว่า 4,000 บาท/เดือน ร้อยละ 37.5 และมีรายได้ระหว่าง 2,001 - 4,000 บาท/เดือน ร้อยละ 29.0 โดยมีรายได้ต่ำสุด 1,000 บาท/เดือน รายได้สูงสุด 20,000 บาท/เดือน และมีรายได้เฉลี่ย 4,562 บาท/เดือน

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การใช้เงินกู้ จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ จำนวนอาชีพ ระยะเวลาที่เป็นหนี้ และรายได้ของเกษตรกรกับตัวแปรตาม คือ ความสามารถของเกษตรกรที่จะชำระคืนเงินกู้ ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม สรุปผลการวิจัยไว้ดังนี้ พบว่า

1. ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถของเกษตรกรในการชำระคืนเงินกู้ มี 3 ตัวแปร คือ อายุของเกษตรกร จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ และรายได้ของเกษตรกร

2. ตัวแปรอิสระที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถของเกษตรกรในการชำระคืนเงินกู้ คือ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การใช้เงินกู้ จำนวนอาชีพ และระยะเวลาการเป็นหนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ปัญหา และอุปสรรคของเกษตรลูกค้า ธ.ก.ส. ตามความเห็นของเกษตรกร ได้แก่ ปัญหาเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำ ปัญหาภัยแล้ง ไม่มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร ปัญหาเรื่องผลผลิตไม่มีคุณภาพ ปัจจัยการผลิตสูง โรคและแมลงระบาด และปัญหาขาดทุน

ข้อเสนอแนะของเกษตรกร ตามความเห็นของเกษตรกรได้แก่ ควรลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลง จัดหาตลาดหรือตั้งตลาดการเกษตร ช่วยเหลือด้านเงินทุนจะได้มีเงินทุนหมุนเวียน และจัดฝึกอบรมศึกษาดูงานด้านการเกษตรให้กับเกษตรกร

อภิปรายผล

1. อายุของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถของเกษตรกรในการชำระคืนเงินกู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่าเกษตรกรที่มีอายุมากขึ้นจะมีความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ได้มากกว่าเกษตรกรที่มีอายุน้อยกว่า เนื่องจากว่าเกษตรกรที่มีอายุมากกว่ามีความรับผิดชอบในการส่งชำระหนี้เงินกู้คืนให้กับ ธ.ก.ส. และมีอาชีพที่มั่นคงกว่าเกษตรกรที่มีอายุน้อย ซึ่งแตกต่างกับงานวิจัยของเยาวเรศ (2534) ที่พบว่าอายุของหัวหน้าครัวเรือนไม่ผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร

2. จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถของเกษตรกรในการชำระคืนเงินกู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่าเกษตรกรที่มีจำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้จำนวน 1 แห่ง จะมีความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ได้มากกว่าเกษตรกรที่มีจำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้มากกว่า 1 แห่ง เนื่องจากว่าเกษตรกรที่จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้น้อยก็มีหนี้เงินกู้น้อยจึงสามารถชำระคืนเงินกู้ได้มากกว่าเกษตรกรที่มีจำนวนสถาบันการเงินมาก

3. รายได้ของเกษตรกร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถของเกษตรกรในการชำระคืนเงินกู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่าเกษตรกรที่มีรายได้มากจะมีความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ได้มากกว่าเกษตรกรที่มีรายได้น้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา (2539) พบว่า รายได้ในฟาร์มของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. มีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้เงินกู้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรกรในการชำระคืนเงินกู้นั้น พบว่า เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีจำนวนสถาบันการเงินที่มีหนี้สินน้อย และมีรายได้มากนั้นส่วนใหญ่จะสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้ตามที่ ธ.ก.ส. กำหนด ทาง ธ.ก.ส. ควรพิจารณาการใช้สินเชื่อแก่เกษตรกรลูกค้า จากปัจจัยเหล่านี้เพื่อที่จะได้ลดปัญญหาการค้างชำระหนี้ลงได้ แต่มีเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. บางส่วนที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ทาง ธ.ก.ส. ควรจะให้ความสำคัญของการให้สินเชื่อ และดูแลการใช้เงินกู้ของเกษตรกรให้ตรงตามวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการให้สินเชื่ออย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งควรมีการให้ความรู้ คำแนะนำต่างๆ แก่เกษตรกรด้านการประกอบอาชีพทางการเกษตร เพื่อส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2. ทาง ธ.ก.ส. ควรพิจารณาการให้เงินกู้แก่เกษตรกร ต้องมีการศึกษาข้อมูลเรื่องวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้และจำนวนสถาบันการเงินที่เกษตรกรเป็นหนี้อยู่ เพราะจะได้ช่วยลดปัญหาเรื่องหนี้สิ้น และเป็นลดภาระกับธนาคารในการติดตามให้ชำระคืน

3. ธ.ก.ส. ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น เพื่อช่วยเหลือให้ด้านการผลิตให้กับเกษตรกร เป็นการลดอัตราเสี่ยงต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้

4. ธ.ก.ส. ควรให้ความรู้ คำแนะนำกับเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ด้านการประกอบอาชีพทางการเกษตร การตลาด การออมทรัพย์ การทำธุรกิจเกษตร และการวางแผนการผลิต เพื่อที่จะได้เพิ่มประสิทธิภาพการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกร

ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถของเกษตรในการชำระคืนเงินกู้ในพื้นที่อื่นๆ พร้อมทั้งควรศึกษาปัจจัยต่างๆ เพิ่มเติม เพราะผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยบางประการเท่านั้นซึ่งยังไม่ครอบคลุมถึงความสามารถของเกษตรในการชำระคืนเงินกู้ เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้สินเชื่อของ ธ.ก.ส. ต่อไป

2. ควรศึกษาถึงการดำเนินงานด้านสินเชื่อของ ธ.ก.ส. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการให้สินเชื่อแก่เกษตรที่เหมาะสมเป็นการลดการค้างชำระหนี้เงินกู้อีกทางหนึ่ง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved